

Η ΕΥΡΩΠΗ ENANTI ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

Όσάκις παρουσιάζεται στην Ελλάδα κάποιο πρόβλημα από εισαγόμενες ή γηγενείς αίρέσεις ή παραθρησκευτικές ομάδες (σέκτες), πολλοί Έλληνες πολίτες και Μ.Μ.Ε. άπευθύνονται στην Εκκλησία και ζητούν πληροφορίες, ένημέρωση ή βοήθεια για την αντιμετώπισή του. Ασφαλώς, μέχρις ενός σημείου καλά κάνουν, γιατί ή Ορθόδοξη Εκκλησία μας και λόγω έχει έν προκειμένω, αλλά και μέσα νά βοηθήσει και δυνατότητες δοκιμασμένες για νά περιφρουρήσει τό Ποίμνιό της από μιά τέτοια άπειλή.

Δημιουργείται όμως συχνά ή έσφαλμένη έντύπωση ότι τό πρόβλημα τών νεοφανών αίρέσεων και της παραθρησκείας άποτελεϊ άποκλειστική άρμοδιότητα της Εκκλησίας. Μάλιστα πρό πολλών έτών, άρμόδιος Έλληνας ύπουργός, στόν όποιο είχε άπευθυνθει έκπρόσωπος της Ίερᾶς Συνόδου, είχε άπαντήσει γραπτώς, ότι «έμεϊς δέν έμπλεκόμεθα σέ τέτοια θέματα», δηλαδή, δήλωσε άναρμόδιος.

Η έσφαλμένη αυτή έντύπωση προέρχεται από τό γεγονός ότι επικρατεϊ άγνοια τοῦ προβλήματος και τών άρνητικῶν συνεπειῶν από τή δραστηριότητα τών ομάδων αυτών, ακόμα και από εκείνους πού είναι ταγμένοι νά προστατεύουν τήν έννομη τάξη και τήν ασφάλεια τών πολιτῶν. Έχει όμως διεθνώς άναγνωρισθει, όπως αναφέραμε στό πρώτο κεφάλαιο τοῦ παρόντος πονήματος, ότι ή δραστηριότητα πολλών νεοφανών παραθρησκευτικῶν ομάδων (σεκτῶν) άποτελεϊ όχι μόνο θρησκευτικό, αλλά και μέγα κοινωνικό πρόβλημα και άπειλή για τό άτομο και τό κοινωνικό σύνολο, ένίστε δέ και γι' αυτόν τόν εύρωπαϊκό πολιτισμό. Όχι τυχαίως, πολλές άπ' αυτές τίς «σέκτες» χαρακτηρίστηκαν από έπίσημους εύρωπαϊκούς φορεϊς ως «καταστροφικές λατρεϊες».

Για τίς άρνητικές συνέπειες πού μπορεϊ νά προκύψουν από τήν ένταξη σέ μιά παραθρησκευτική ομάδα, κάναμε έκτενή λόγο στό πρώτο κεφάλαιο. Έδῶ, επανερχόμενοι, θά παρουσιάσουμε τρία έπίσημα κείμενα - Ψηφίσματα τοῦ Εύρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου και τοῦ Συμβουλίου της Εύρώπης,

πού δηλώνουν πῶς βλέπουν καί πῶς ἀντιμετωπίζουν τό πρόβλημα ἐπίσημα καί θεσμοθετημένα Ὅργανα τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης, στή γραμμή τῶν ὁποίων δέν στοιχίζεται, περιέργως, καί ἡ Χώρα μας.

Α. Τρία ψηφίσματα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου γιά τίς νεοφανεῖς αἰρέσεις.

α) Πρῶτο Ψήφισμα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου (22.5.1984)

Ἦδη τό 1984 τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ἐπί τῇ βάσει τῆς ἐκθέσης Cottrell (1-2.3.1984) καί μέ ἀφορμή τή δραστηριότητα τῆς παραθρησκευτικῆς ὁργάνωσης τοῦ Σάν Μιούνγκ Μούν καί «τήν ἀναταραχή πού προκαλεῖται ἀπό τήν δραστηριότητα τῆς ὁργανώσεως αὐτῆς», ἐκδίδει τό πρῶτο Ψήφισμά του. Στό σκεπτικό τοῦ Ψηφίσματος ἐπισημαίνεται ὅτι τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο λαμβάνει ὑπ' ὄψη του «τίς ἀνησυχίες πολιτῶν καί οἰκογενειῶν στήν Κοινότητα ὅσον ἀφορᾷ τίς δραστηριότητες ὀρισμένων νέων ὁργανώσεων πού κινοῦνται κάτω ἀπό τήν προστασία τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ἐφ' ὅσον οἱ μέθοδοί τους συντελοῦν στήν παραβίαση τῶν ἀνθρωπίνων καί ἀστικῶν δικαιωμάτων καί εἶναι ἐπιζήμιες γιά τήν κοινωνική θέση τῶν ἀτόμων πού ἀφοροῦν» (ἄρθρο Α).

Στή συνέχεια, τό Ψήφισμα ἐπισημαίνει «ὅτι τά μέλη τῶν ὁργανώσεων αὐτῶν μέ τή ἀπομάκρυνση ἀπό τήν ὥς τώρα ζωή τους, ἀντιμετωπίζουν προβλήματα στό κοινωνικό ἐπίπεδο καί στόν τομέα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου,τά ὁποῖα θά μπορούσαν νά ἔχουν ἀρνητικές συνέπειες τόσο γιά τά ἄτομα αὐτά, ὅσο καί γιά τήν κοινωνία καί τό κοινωνικό σύστημα» (ἄρθρο Ε).

Μετά ἀπ' αὐτές τίς ἐπισημάνσεις τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο κρίνει ἀναγκαῖο καί προτείνει στά κράτη-μέλη, μεταξύ τῶν ἄλλων, καί τά ἑξῆς:

α) Νά ἐξετάσουν τή διαδικασία πού ἀκολουθεῖται στό θέμα τῆς ἀναγνώρισης τῶν ὁργανώσεων αὐτῶν, τόν κοινωφελῆ ἢ μή χαρακτήρα τους καί «τή χορήγηση σέ αὐτές φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν» (ἄρθρο ΣΤ, 1, α).

Ἐδῶ πρέπει νά σημειώσουμε ὅτι συχνά οἱ ὀργανώσεις αὐτές ἐπιτυγχάνουν τήν ἀναγνώρισή τους ὡς θρησκευτικῶν ὁμάδων ἢ κοινωφελῶν ἰδρυμάτων μέ ἀποτέλεσμα τήν ἀπαλλαγή τους ἀπό τή φορολογία μεγάλων κεφαλαίων, τά ὁποῖα διακινουῦνται καί πρὸς τό ἐξωτερικό καί προέρχονται κατὰ βάση ἀπό τήν ἐκμετάλλευση τῶν ὁπαδῶν τους.

β) Νά προβοῦν στή «σύσταση ὑπηρεσιῶν παροχῆς βοηθείας, οἱ ὁποῖες νά παρέχουν στά μέλη νομικές συμβουλές κατὰ τήν ἀποχώρησή τους ἀπό τίς ὀργανώσεις αὐτές καί ἐνίσχυση κατὰ τήν ἐπανένταξή τους στήν κοινωνία καί στό χῶρο ἐργασίας» (ἄρθρο ΣΤ, 1, στ).

Οἱ συστάσεις τοῦ Ψηφίσματος βασίζονται στή διαπίστωση τῶν ἀρνητικῶν συνεπειῶν πού συνοδεύουν τήν ἔνταξη τῶν ὁπαδῶν στίς ὁμάδες αὐτές, ἀλλά καί τήν τυχόν ἀποχώρησή τους ἀπ' αὐτές. Οἱ συνέπειες εἶναι ψυχικές, οἰκονομικές, διανοητικές, οἰκογενειακές καί κοινωνικές, γι' αὐτό τό Ψήφισμα θεωρεῖ ἀναγκαῖα τή νομική καί κοινωνική κάλυψη τῶν πρώην μελῶν κατὰ τήν πραγματικά δύσκολη ἐπανένταξή τους στό κοινωνικό σύνολο. Πρέπει δέ νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη, ὅπως καί σέ ἄλλο σημεῖο ἔχομε ὑπογραμμίσει, ἡ ψυχολογική βία καί οἱ ἀπειλές πού χρησιμοποιοῦνται ἀπό τίς ὁμάδες αὐτές στούς ὁπαδούς τους σέ περίπτωση ἀποχώρησής τους, ἀλλά καί ἡ διεργασία τῆς πλήρους ἐξάρτησης ἀπό τήν ὀργάνωση, τήν ὁποία εἶχαν ὑποστεῖ μέ διάφορους «χειρισμούς», μέ συνέπεια τήν ἀλλοίωση τῆς προσωπικότητάς τους.

γ) Καλεῖ τήν Ἐπιτροπή «νά ἐπεξεργασθεῖ διαδικασίες πού νά ἐξασφαλίζουν, ὑπό τίς παροῦσες συνθῆκες, ἀποτελεσματική προστασία τῶν πολιτῶν τῆς Κοινότητος» (ἄρθρο ΣΤ, 3, β).

δ) Ἰδιαίτερη μνεία κάνει τό πρῶτο Ψήφισμα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου στήν ἐξασφάλιση «κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων τῶν ἀτόμων πού ἐξαρτῶνται καί ἀπασχολοῦνται» στίς ὁμάδες αὐτές (ἄρθρο ΣΤ, 5, ι). Ἡ ἐπισήμανση αὐτή εἶναι ἰδιαίτερος σημαντική, καθ' ὅσον οἱ ὁπαδοί τῶν σεκτῶν ἀπασχολοῦνται σέ πολύωρες καί ἐξαντλητικές, πολλάκις δέ καί ταπεινωτικές ἀπασχολήσεις, χωρίς οὐδεμία ἀμοιβή ἢ κοινωνική ἀσφάλιση. Γι' αὐτό καί μέ τήν τυχόν ἀποχώρησή τους ἀπό τήν ὁμάδα βρίσκονται κυριολεκτικά

στό δρόμο, χωρίς πόρους και περίθαλψη, κατεστραμένοι πνευματικά, ψυχικά, επαγγελματικά, οικογενειακά, κοινωνικά και οικονομικά.

ε) Τέλος, τό ἐν λόγω Ψήφισμα τοῦ Εὐρωκοινοβουλίου ἀπευθύνει ἔκκληση πρὸς τίς κυβερνήσεις τῶν κρατῶν-μελῶν τῆς Ἑνωμένης Εὐρώπης νά λάβουν σοβαρά μέτρα γιά τήν προστασία τῶν πολιτῶν ἀπό τίς «μηχανορραφίες» αὐτῶν τῶν ὁμάδων καί τήν «φυσική καί ψυχολογική βία πού ἀσκοῦν». Συγκεκριμένα, ζητεῖ ἀπό τίς εὐρωπαϊκές κυβερνήσεις «νά μεσολαβήσουν γιά τήν ἐπεξεργασία ἀνάλογων συμφωνιῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης, πού θά παράσχουν στό ἄτομο μιά ἀποτελεσματική προστασία ἀπό τίς ἐνδεχόμενες μηχανορραφίες αὐτῶν τῶν ὁργανώσεων καί ἀπό τή φυσική καί ψυχολογική βία πού ἀσκοῦν» (ἄρθρο ΣΤ, 6).

Από ὅλα αὐτά προβάλλει σαφέστατα ὁ κοινωνικός χαρακτήρας τοῦ προβλήματος καί οἱ ἀρνητικές συνέπειες ἀπό τήν ἔνταξη σ' αὐτές τίς ὁμάδες καί κατονομάζονται οἱ ἀρμόδιοι γιά τήν ἀντιμετώπισή του φορεῖς, πού δέν εἶναι ἄλλοι ἀπό τίς κυβερνήσεις τῶν κρατῶν-μελῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως μέ τίς ἐπί μέρους Ὑπηρεσίες τους.

β) Δεύτερο Ψήφισμα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου (29.2.1996)

Τό ἔτος 1996 τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο ἐπανερχεται στό πρόβλημα τῆς δραστηριότητος τῶν αἰρέσεων καί τῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων καί μάλιστα μέ ἰδιαίτερος ἔντονο ἐνδιαφέρον αὐτή τή φορά.

Πρωτίστως διαπιστώνει ὅτι «οἱ δραστηριότητες τῶν ὁμάδων, τῶν σεκτῶν ἢ τῶν ἐνώσεων τύπου σεκτῶν ἀποτελοῦν φαινόμενο σέ πλήρη ἀνθιση, ὑπό πολυποίκιλες μορφές, σ' ὁλόκληρο τόν κόσμο» (ἄρθρο Γ).

Στή συνέχεια, διαπιστώνει ὅτι μερικές παραθρησκευτικές ὁργανώσεις ἀναπτύσσουν περισσότερες ἀπό εἴκοσι ἐγκληματικές δραστηριότητες, ἀπειλητικές τόσο γιά τό ἄτομο ὅσο καί γιά τό κοινωνικό σύνολο. Συγκεκριμένα, τό κείμενο

ἐπισημαίνει ὅτι «ὀρισμένες σέκτες, πού δροῦν στό πλαίσιο διασυνοριακοῦ δικτύου ἐντός τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσης, ἐπιδίδονται σέ παράνομες ἢ ἐγκληματικές δραστηριότητες καί σέ παραβιάσεις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως σέ κακομεταχείριση, σεξουαλική βία, ἐγκλεισμούς, σωματεμπόριο, ἐνθάρρυνση ἐπιθετικῆς συμπεριφορᾶς, μέχρι καί σέ προπαγάνδα ρατσιστικῶν ἰδεολογιῶν, σέ φορολογικές ἀπάτες, μεταφορές κεφαλαίων, ἐμπόριο ὅπλων, διακίνηση ναρκωτικῶν, παραβίαση τοῦ δικαιώματος τῆς ἐργασίας ἢ σέ παράνομη ἄσκηση τῆς ἱατρικῆς, κ.λπ.» (ἄρθρο Ε).

Ἡ ἐγκληματική αὐτή δραστηριότητα πολλῶν παραθρησκευτικῶν ομάδων-σεκτῶν, στήν ὁποία ἀναφέρεται τό Ψήφισμα, κρύπτεται συνήθως κάτω ἀπό μιά ποικιλία προσωπειῶν μέ τά ὁποῖα δραστηριοποιοῦνται, θρησκευτικῶν, φιλανθρωπικῶν, φιλοσοφικῶν, ψυχοθεραπευτικῶν, ἱατρικῶν ἢ ὡς κινήματα γιά τήν εἰρήνη, τά ἀνθρώπινα δικαιώματα, τή θρησκευτική ἐλευθερία κ. ἄ.

Περαιτέρω, τό Ψήφισμα καλεῖ τά κράτη-μέλη νά «ἐξασφαλίσουν ὅτι οἱ δικαστικές ἀστυνομικές ἀρχές θά προβαίνουν σέ αποτελεσματική χρήση τῶν ὑπαρχόντων σέ ἐθνικό ἐπίπεδο νομικῶν διατάξεων καί μέσων καί θά συνεργασθοῦν ἐνεργῶς καί στενότερα, ἰδίως δέ στό πλαίσιο τῆς Europol, γιά νά καταπολεμήσουν τίς παραβιάσεις τῶν θεμελιωδῶν δικαιωμάτων τῶν ἀτόμων, τίς ὁποῖες διαπράττουν ὀρισμένες σέκτες» (ἄρθρο Ε, 2).

Τέλος, τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο, λαμβάνοντας ὑπ' ὄψη, ὅτι πολλές παραθρησκευτικές ομάδες χρησιμοποιοῦν θρησκευτικά προσωπεῖα γιά νά ἐξαπατοῦν τίς ἀρμόδιες κρατικές Ἀρχές καί νά ἐπιτύχουν φορολογικές ἐλαφρύνσεις, θεωρεῖ ὅτι δέν πρέπει νά τοὺς παραχωρεῖται αὐτομάτως ἡ ἀναγνώριση τοῦ θρησκευτικοῦ καθεστώτος. Στό ἄρθρο Ε, 4 τό Ψήφισμα «καλεῖ τίς κυβερνήσεις τῶν κρατῶν μελῶν νά μή καταστήσουν τή χορήγηση τοῦ θρησκευτικοῦ καθεστώτος αὐτόματη καί νά μελετήσουν, σέ περιπτώσεις πού σέκτες ἐμπλέκονται σέ σκοτεινές ἢ ἐγκληματικές δραστηριότητες, τήν ἄρση τοῦ καθεστώτος τῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων, πού τοὺς

παρέχει φορολογικά πλεονεκτήματα και κάποιας μορφής νομική προστασία».

Τά Ψηφίσματα του Ευρωκοινοβουλίου δέν είναι βεβαίως υποχρεωτικά για τίς χώρες-μέλη τής Ένωμένης Ευρώπης. Σέ πολλές όμως χώρες τής Ευρώπης, όπως ήδη αναφέραμε, έχουν ληφθεῖ ὑπ' ὄψη καί ἐφαρμόζονται μέτρα προστασίας τῶν πολιτῶν τους. Ἀπ' ὅ,τι γνωρίζομε, τά μέν ἑλληνικά δεδομένα γιά τή δραστηριότητα τῶν διαφόρων σεκτῶν εἶναι καί στήν Πατρίδα μας τά ἴδια μέ ἐκεῖνα τῶν ἄλλων χωρῶν τής Ευρώπης, ἡ ἀνταπόκριση ὅμως τῶν ἑλληνικῶν κρατικῶν Ἀρχῶν στά κελεύσματα καί τίς προτροπές τοῦ Ευρωκοινοβουλίου εἶναι ἰσχνή ἕως ἀνύπαρκτη. Ἐνῶ δηλαδή σέ ἄλλες χώρες τής Ευρώπης ἔχουν συσταθεῖ εἰδικές Ἐπιτροπές παρακολούθησης τοῦ φαινομένου καί λήψης συγκεκριμένων μέτρων, ἐνῶ ἀπό εὐρωπαϊκά Κοινοβούλια ἔχουν συνταχθεῖ κατάλογοι ἐπικίνδυνων αἰρετικῶν ομάδων (Γαλλία, Βέλγιο, Ἰταλία) καί ἔχουν συγκροτηθεῖ ἀστυνομικές ὑπηρεσίες γιά τήν παρακολούθηση τής δραστηριότητάς τους (Γαλλία), στήν Ἑλλάδα ἀφήνεται μόνη τῆς ἡ Ἐκκλησία νά κάνει ὅ,τι μπορεῖ στό πλαίσιο βεβαίως τοῦ Συντάγματος καί τῶν Νόμων τοῦ Κράτους. Βεβαίως ἡ Ἐκκλησία κάνει καί σ' αὐτό τόν τομέα τό καθήκον τῆς ἑναντι τοῦ Ὁρθοδόξου Πληρώματος καί τῶν θυμάτων τῶν σεκτῶν ἢ τῶν οἰκογενειῶν τους, ὡσάκις ἀπευθύνονται σ' Αὐτή. Ὅμως, τά Ψηφίσματα τοῦ Ευρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου καλοῦν τίς Κυβερνήσεις νά δραστηριοποιηθοῦν ἐν προκειμένῳ καί ὄχι τίς Ἐκκλησίες. Τό ὡς ἄνω Ψήφισμα στό ἄρθρο Ε, 6 ζητεῖ ἀπό τίς κυβερνήσεις «νά ἐλεγχθοῦν καί νά καταπολεμηθοῦν οἱ παράνομες δραστηριότητες τῶν σεκτῶν μέσα τήν Ευρωπαϊκή Ἐνωση». Καί στό ἄρθρο Ε, 7 «καλεῖ τήν Ἐπιτροπή καί τά Κράτη μέλη νά ἐπιδείξουν τή μεγαλύτερη δυνατή ἐπαγρύπνηση ὥστε νά ἀποφευχθεῖ ἡ χορήγηση κοινοτικῶν ἐπιδοτήσεων σέ παράνομες ἐνώσεις σεκτῶν». Ὅλα αὐτά ἀποτελοῦν προφανῶς ἔργο εὐθύνης τῶν ἀρμοδίων κρατικῶν Ἀρχῶν καί μάλιστα ὅταν πρόκειται γιά ἐγκληματική δραστηριότητα.

γ) Τρίτο Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (17.2.1998)

Στό τρίτο αυτό Ψήφισμά του, πού είναι σχετικό με «τόν σεβασμό τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων», τό Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ἐπανέρχεται στήν ἀπόφασή του τοῦ 1996. Μέ τό ἄρθρο 134 «καλεῖ τά κράτη μέλη νά λάβουν μέτρα, σεβόμενα τίς ἀρχές τοῦ κράτους δικαίου, γιά τήν καταπολέμηση τῶν παραβιάσεων τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀτόμων πού διαπράττουν ὀρισμένες σχέτες στίς ὁποῖες πρέπει νά μή χορηγεῖται τό δικαίωμα τῆς σύστασης θρησκευτικῆς ἢ πολιτιστικῆς ὀργάνωσης, πράγμα πού τούς ἐξασφαλίζει φορολογικά πλεονεκτήματα καί κάποια μορφή νομικῆς προστασίας». Μέ τό ἄρθρο αὐτό τό Ψήφισμα ἀναγνωρίζει ἐκεῖνο πού ὑπογραμμίσαμε ἤδη, ὅτι μέ τήν ἐγκληματική δραστηριότητά τους μερικές σέκτες παραβιάζουν καί καταπατοῦν τά ἀνθρώπινα δικαιώματα καί οὐσιαστικά παραβιάζουν τή θρησκευτική ἐλευθερία, χρησιμοποιώντας προσωπεῖα καί ἐπικίνδυνες προσηλυτιστικές μεθόδους.

Β. Συστάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης

Τίς ἴδιες θέσεις καί ἀνησυχίες μέ τό Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υἱοθετεῖ καί διατυπώνει καί τό Συμβούλιο Ὑπουργῶν τῆς Εὐρώπης σέ δύο Συστάσεις του. Τήν 1178 τοῦ 1992 καί τήν 1412 τοῦ 1999.

Ἡ Σύσταση 1178 ἐκφράζει τήν ἀνησυχία της γιά τά προβλήματα πού συνδέονται μέ τή δραστηριότητα τῶν αἱρέσεων καί στή συνέχεια καλεῖ τίς χῶρες τῆς Εὐρώπης νά λάβουν «ἐκπαιδευτικά καί νομοθετικά μέτρα γιά νά ἀντιμετωπισθοῦν τά προβλήματα πού δημιουργοῦνται ἀπό ὀρισμένες δραστηριότητες τῶν αἱρέσεων ἢ τῶν νέων θρησκευτικῶν κινήματων» (ἄρθρο 6).

Συνιστᾷ, ἐπίσης, στίς χῶρες τῆς Εὐρώπης νά καταρτίσουν «πρόγραμμα γενικοῦ συστήματος σπουδῶν», τό ὁποῖο «νά ἐμπεριέχει συγκεκριμένη καί ἀντικειμενική πληροφόρηση» γιά τίς μεγάλες θρησκείες καί τίς αἱρέσεις καί νά υἱοθετήσουν

ειδική νομοθεσία «σύμφωνα με τό νομικό πρόσωπο τῶν αἱρέσεων καί τῶν νέων θρησκευτικῶν κινήματων» (ἄρθρο 7 II καί III).

Ἡ Σύσταση καταλήγει μέ δύο ἐπισημάνσεις: α) ὅτι στόχος τῶν μέτρων αὐτῶν εἶναι ἡ προστασία τῶν ἀνηλίκων κυρίως ἀτόμων ὥστε «νά προληφθοῦν οἱ περιπτώσεις ἀπαγωγῆς ἢ μεταφορᾶς στό ἐξωτερικό», καί β) ὅτι «τά ἄτομα πού ἀπασχολοῦνται ἐπαγγελματικά ἀπό τίς αἱρέσεις ὀφείλουν νά δηλωθοῦν στούς ἀσφαλιστικούς ὀργανισμούς πού τούς ἐξασφαλίζουν τήν ἀσφαλιστική κάλυψη» (ἄρθρο 7 VI).

Ἀπό ὅλα αὐτά τά ἐπίσημα καί τόσο σημαντικά κείμενα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου καί τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης, τά ὁποῖα δέν κινδυνεύουν νά χαρακτηριστοῦν ὡς ρατσιστικά, γίνεται καταφανές ὅτι τό πρόβλημα τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων καί τῆς παραθρησκείας ἔχει, πέραν τοῦ θρησκευτικοῦ, τοῦ θρησκευιολογικοῦ ἐνδιαφέροντός του καί ἔντονο κοινωνικό χαρακτήρα καί ὅτι ἡ δραστηριότητά τους μπορεῖ νά ἀποτελέσει ἀπειλή γιά τούς κοινωνικούς θεσμούς καί γιά νέα κυρίως ἄτομα.

Ἐν ὀνόματι τῆς θρησκευτικῆς δῆθεν ἐλευθερίας καί τῆς προάσπισης τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων δέν εἶναι ἐπιτρεπτό νά ἀδιαφοροῦν οἱ ἀρμόδιες κρατικές Ἀρχές, ἀκριβῶς γιατί αὐτά τά ἀνθρώπινα δικαιώματα τῶν ὁπαδῶν τῶν αἱρέσεων καταπατοῦνται ἀπό τίς ἴδιες τίς αἱρέσεις. Ἐξ ἄλλου, ἐξαιτίας τῶν πολυάριθμων καί πολυώνυμων σύγχρονων αἱρέσεων κινδυνεύουμε νά χάσουμε τήν ταυτότητά μας ὡς Ἕθνος. Εἶναι πρόδηλο ὅτι κάθε ὁμάδα, κυρίως ξενόφερτη, πού δραστηριοποιεῖται στήν πατρίδα μας μέ «θρησκευτικό» δῆθεν προσωπεῖο δέν εἶναι, ὅπως συχνά ἐκλαμβάνεται, θρησκεία καί μάλιστα «γνωστή», τήν ὁποία προστατεύει τό Ἑλληνικό Σύνταγμα. Ἔχει γίνει διεθνῶς ἀποδεκτό ὅτι σήμερα ὑπάρχουν καί ὁμάδες μέ «θρησκευτικά» προσωπεῖα, πού δέν εἶναι θρησκείες, ἀλλά ὁμάδες μέ «ἐγκληματική δραστηριότητα» καί μέ καταστροφικές συνέπειες γιά τούς ὁπαδούς τους, καί ὄχι μόνο, ὅπως ἐπανειλημμένα ὑπογραμμίζουν τά Ψηφίσματα τοῦ Εὐρωκοινοβουλίου. Γι' αὐτές τίς ὁμάδες τό ἄρθρο 9, παράγραφος 2 τῆς Σύμβασης τῆς Ρώμης (1950) προβλέπει

περιορισμό «τῆς ἐλευθερίας ἐκδηλώσεως τῆς θρησκείας ἢ τῶν πεποιθήσεων», μέ τή λήψη ἀναγκαίων μέτρων στίς περιπτώσεις πού ὑπάρχει κίνδυνος «διά τήν δημοσίαν ἀσφάλειαν, τήν προάσπισιν τῆς δημοσίας τάξης, ὑγείας καί ἠθικῆς, ἢ τήν προάσπισιν τῶν δικαιωμάτων καί ἐλευθεριῶν τῶν ἄλλων».

Αὐθόρμητα προβάλλει τό ἐρώτημα: γιατί ἄραγε στή μέχρι τώρα Ὁρθόδοξη Ἑλλάδα δέν ἀποδεχόμαστε τίς συστάσεις διεθνῶν Ὄργανισμῶν καί δέν ἐναρμονιζόμαστε μέ τήν τακτική τῶν ἄλλων χωρῶν τῆς Εὐρώπης; Γιατί δέν ἐφαρμόζουμε, ἐκεῖ πού πρέπει, τή Σύμβαση τῆς Ρώμης, τήν ὁποία ἔχομε ὑπογράψει καί τήν ὁποία τόσο συχνά ἐπικαλούμαστε, εὐκαίρως ἀκαίρως, γιά τίς λεγόμενες «θρησκευτικές μειονότητες» καί γιατί ἀγνοοῦμε τίς ἀποφάσεις τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου στόν ζωτικό γιά τό Ἔθνος μας αὐτό τομέα, οἱ ὁποῖες ἀποβλέπουν στήν προστασία τῶν πολιτῶν καί τῶν ἐννομῶν ἀγαθῶν;

Στή συνέχεια παραθέτομε τά κείμενα τοῦ δεύτερου Ψηφίσματος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου (29.2.1996) καί τῆς πρώτης Σύστασης τῆς Κοινοβουλευτικῆς Συνέλευσης τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (1178/1992), πρὸς πλήρη ἐνημέρωση τοῦ ἀναγνώστη.

«Ψήφισμα σχετικά μέ τίς Σέκτες στήν Εὐρώπη

Τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο

-ἔχοντας ὑπόψη τήν εὐρωπαϊκή σύμβαση γιά τήν προστασία τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καί τῶν θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν, τῆς 4ης Νοεμβρίου 1950.

-ἔχοντας ὑπόψη τή Συνθήκη γιά τήν Εὐρωπαϊκή Ἑνωση, συγκεκριμένα δέ τό ἄρθρο ΣΤ', παράγραφος 2, τό ἄρθρο Κ1 παράγραφοι 2,5,6,7 καί 9, καθὼς καί τό ἄρθρο Κ3.

-ἔχοντας ὑπόψη τό ψήφισμά του τῆς 8ης Ἰουλίου 1992 σχετικά μέ ἕναν εὐρωπαϊκό χάρτη γιά τά δικαιώματα τοῦ παιδιοῦ (ΕΕ C 241 τῆς 21.09. 1992, σελ. 67).

-έχοντας υπόψη τη σύσταση 1178 (1992) του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τις σέκτες και τα νέα θρησκευτικά κινήματα,

Α. επιβεβαιώνοντας την προσήλωσή του στις θεμελιώδεις αρχές του κράτους δημοκρατικού δικαίου, όπως ή ανεκτικότητα, ή ελευθερία συνείδησης και θρησκείας, ή ελευθερία σκέψης, ή ελευθερία της σύστασης ενώσεων και του συνεδριάζειν,

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα γεγονότα που συνέβησαν πρόσφατα στη Γαλλία, στις 23 Δεκεμβρίου 1995 στο Βερκόρ, συγκεκριμένα δέ ο θάνατος 16 ατόμων, μεταξύ των οποίων τρία παιδιά, έφεραν στο φως τις επικίνδυνες δραστηριότητες όρισμένων ενώσεων που καλούνται σέκτες,

Γ. θεωρώντας ότι οι δραστηριότητες των ομάδων των σεκτών ή των ενώσεων τύπου σεκτών αποτελούν φαινόμενο σέ πλήρη άνθηση, υπό πολυποίκιλες μορφές, σ' όλόκληρο τόν κόσμο,

Δ. λαμβάνοντας υπόψη τό γεγονόςός ότι πολλές από αυτές τις θρησκευτικές και άλλες σέκτες είναι σαφώς νόμιμες και ότι, έπομένως, δικαιούνται νά προστατεύονται οι όργανώσεις και οι δραστηριότητές τους στό πλαίσιο των έγγνήσεων που άφορούν την ελευθερία του ατόμου και του θρησκευάτος που περιλαμβάνονται στην Εύρωπαϊκή Σύμβαση για τά δικαιώματα του άνθρώπου,

Ε. θεωρώντας ότι όρισμένες σέκτες, που δρούν στό πλαίσιο διασυνοριακού δικτύου έντός της Εύρωπαϊκής Ένωσης, επιδίδονται σέ παράνομες ή έγκληματικές δραστηριότητες και σέ παραβιάσεις των δικαιωμάτων του άνθρώπου, όπως σέ κακομεταχείριση, σεξουαλική βία, έγκλεισμούς, σωματεμπόριο, ένθάρρυνση έπιθετικής συμπεριφοράς μέχρι και σέ προπαγάνδα ρατσιστικών ιδεολογιών, σέ φορολογικές άπάτες, μεταφορές κεφαλαίων, έμπόριο όπλων, διακίνηση ναρκωτικών, παραβίαση του δικαιώματος της έργασίας ή σέ παράνομη άσκηση της ιατρικής κ.λπ.

1. τονίζει εκ νέου την προσήλωσή του στην ελευθερία της γνώμης, της συνείδησης, της πίστης και του συνεταιρίζεσθαι, υπό την επιφύλαξη των όρίων που τίθενται από την ανάγκη σεβασμού του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής των ατόμων και της

προστασίας της από πρακτικές, όπως είναι, μεταξύ άλλων, τὰ βασανιστήρια, ἡ ἀπάνθρωπη μεταχείριση καὶ ἡ δουλεία·

2. καλεῖ τὰ κράτη μέλη νὰ ἐξασφαλίσουν ὅτι οἱ δικαστικές, ἀστυνομικές ἀρχές θὰ προβαίνουν σέ ἀποτελεσματική χρήση τῶν ὑπαρχόντων σέ ἐθνικό ἐπίπεδο νομικῶν διατάξεων καὶ μέσων καὶ θὰ συνεργασθοῦν ἐνεργῶς καὶ στενότερα, ἰδίως δέ στό πλαίσιο τῆς Europol, γιά νὰ καταπολεμήσουν τίς παραβιάσεις τῶν θεμελιωδῶν δικαιωμάτων τῶν ἀτόμων τίς ὁποῖες διαπράττουν ὀρισμένες σέκτες·

3. καλεῖ τὰ κράτη μέλη νὰ βεβαιωθοῦν ὅτι οἱ δικαστικές, φορολογικές καὶ ποινικές τους διατάξεις ἐπαρκοῦν γιά νὰ ἀποτρέψουν τίς δραστηριότητες αὐτῶν τῶν σεκτῶν ἀπό τό νὰ καταλήξουν σέ παράνομες δράσεις·

4. καλεῖ τίς κυβερνήσεις τῶν κρατῶν μελῶν νὰ μὴ καταστήσουν τή χορήγηση τοῦ θρησκευτικοῦ καθεστῶτος αὐτόματη καὶ νὰ μελετήσουν σέ περιπτώσεις πού σέκτες ἐμπλέκονται σέ σκοτεινές ἢ ἐγκληματικές δραστηριότητες, τήν ἄρση τοῦ καθεστῶτος τῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων, πού τούς παρέχει φορολογικά πλεονεκτήματα καὶ κάποιας μορφῆς νομική προστασία·

5. ζητεῖ πρὸς τοῦτο ἀπό τὰ κράτη μέλη νὰ ἐντείνουν τήν ἀνταλλαγή πληροφοριῶν μεταξύ τους προκειμένου νὰ συγκεντρώσουν στοιχεῖα γιά το φαινόμενο τῶν σεκτῶν·

6. ζητεῖ ἀπό τό Συμβούλιο νὰ μελετήσῃ, νὰ προτείνει καὶ νὰ ἐγκρίνῃ ὅλα τὰ μέτρα πού ἀπορρέουν ἀπό τήν ἀποτελεσματική ἐφαρμογή τῶν μέσων πού προβλέπονται στό πλαίσιο τοῦ τίτλου VI τῆς Συνθήκης γιά τήν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση καὶ τήν ὑφισταμένη κοινοτική νομοθεσία, προκειμένου νὰ ἐλεγχθοῦν καὶ νὰ καταπολεμηθοῦν οἱ παράνομες δραστηριότητες τῶν σεκτῶν μέσα στήν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση· ζητεῖ ἀπό τό Συμβούλιο νὰ προωθήσῃ τή συνεργασία μεταξύ τῶν κρατῶν μελῶν καὶ τρίτων χωρῶν γιά τήν ἐξεύρεση ἀγνοουμένων ἀτόμων καὶ τή διευκόλυνση τῆς ἐπανένταξής τους στήν κοινωνία·

7. καλεῖ τήν Ἐπιτροπὴ καὶ τὰ κράτη μέλη νὰ ἐπιδείξουν τή μεγαλύτερη δυνατὴ ἐπαγρύπνηση, ὥστε νὰ ἀποφευχθεῖ ἡ

χορήγηση κοινοτικῶν ἐπιδοτήσεων σέ παράνομες ἐνώσεις σεκτῶν·

8. ἀναθέτει στήν Ἐπιτροπή Πολιτικῶν Ἑσωτερικῶν Ὑποθέσεων νά προτείνει στίς ἀντίστοιχες ἐπιτροπές τῶν ἐθνικῶν κοινοβουλίων ἡ προσεχῆς κοινή συνεδρίασή τους νά ἀφιερωθεῖ στό θέμα τῶν σεκτῶν· κατά τόν τρόπο αὐτό, θά ὑπάρξει δυνατότητα ἀνταλλαγῆς πληροφοριῶν σχετικά μέ τήν ὀργάνωση, τίς μεθόδους ἐργασίας καί τή συμπεριφορά σέ κάθε κράτος μέλος καί νά συναχθοῦν συμπεράσματα ὅσον ἀφορᾷ τόν βέλτιστο τρόπο γιά τόν περιορισμό τῶν ἀνεπιθύμητων δραστηριοτήτων τους καί τίς στρατηγικές γιά καλύτερη ἐνημέρωση τοῦ πληθυσμοῦ σχετικά μέ αὐτές. Τά συμπεράσματα τῆς συνεδρίασης αὐτῆς νά ὑποβληθοῦν στήν Ὁλομέλεια ὑπό μορφή ἐκθέσεως·

9. ἀναθέτει στόν Πρόεδρό του νά διαβιβάσει τό παρόν ψήφισμα στό Συμβούλιο, στήν Ἐπιτροπή, στίς κυβερνήσεις καί στά κοινοβούλια τῶν κρατῶν μελῶν, καθώς καί στό Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης»¹.

Τό Ψήφισμα αὐτό συνοδεύτηκε καί ἀπό Ἑγγραφο Ἑργασίας, μέ τίτλο «Οἱ αἵρέσεις στήν Εὐρώπη», πρὸς ἐνημέρωση τῶν βουλευτῶν. Τό ἔγγραφο αὐτό περιέχει συνοπτική ἐκθεση τῆς κοινῆς συνεδρίασης τῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτικῶν Ἐλευθεριῶν καί Ἑσωτερικῶν Ὑποθέσεων τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου (21.11.1996). Στή συνεδρία αὐτή συμμετεῖχε καί ἐκπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος.

«Κοινοβουλευτική Συνέλευση τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης
Τεσσαρακοστή τρίτη κανονική συνεδρίαση 1178 (1992)
Σύσταση σχετική μέ τίς αἵρέσεις καί τά νέα
Θρησκευτικά Κινήματα²

1. Ἡ συνέλευση ἀνησυχεῖ γιά ὀρισμένα προβλήματα συνδεδεμένα μέ τίς δραστηριότητες τῶν αἱρέσεων καί τῶν νέων θρησκευτικῶν κινήματων.

¹ Επίσημη ἐφημερίδα του Εὐρωκοινοβουλίου, ἀριθμ. C078 τῆς 18ης Μαρτίου 1996, σ. 0031.

² Συζητήθηκε καί υἱοθετήθηκε στίς 5.2.1992.

2. Κινητοποιήθηκε από διάφορες εταιρίες και οικογένειες, πού θεωρούν τούς έαυτούς τους θύματα τής δράσεως τών αίρέσεων.
3. Έλαβε υπόψη της τήν πρόσκληση, πού απέύθυνε τό Εύρωπαϊκό Κοινοβούλιο στό Συμβούλιο τής Εύρώπης μέ τήν έκθεση Cottrel μέ τήν προτροπή νά ασχοληθεῖ μέ τό πρόβλημα.
4. Ζήτησε από όλα τά κράτη μέλη νά υποδείξουν τήν πρακτική πού ἔχει ἀκολουθηθεῖ καί τά νομιμά προβλήματα πού ἀντιμετωπίστηκαν.
5. Θεωρεῖ ὅτι ἡ ἐλευθερία τής συνειδήσεως καί τής θρησκείας, πού εἶναι ἐγγυημένη ἀπό τό ἄρθρο 9 τής εὐρωπαϊκῆς σύμβασης τών δικαιωμάτων κάνει ἄκαιρη καί ἀνεπιθύμητη τήν δημιουργία μιᾶς εὐρύτερης νομοθεσίας γιά τίς αίρέσεις. Καθ' ὅτι θά ὑπῆρχε κίνδυνος ἡ νομοθεσία αὐτή θά κινδύνευε νά προκαλέσει πλῆγμα σ' αὐτά τά βασικά δικαιώματα καί στίς παραδοσιακές θρησκείες.
6. Παρ' ὅλα αὐτά ἔχει τήν ἄποψη ὅτι πρέπει νά ληφθοῦν ἐκπαιδευτικά καί νομοθετικά μέτρα γιά νά ἀντιμετωπισθοῦν τά προβλήματα πού προκύπτουν ἀπό ὀρισμένες δραστηριότητες τών αίρέσεων καί τών νέων θρησκευτικῶν κινήσεων.
7. Τελικῶς, ἡ συνέλευση συνιστᾷ στό συμβούλιο τών ὑπουργῶν, νά παρακινήσουν τά κράτη μέλη τοῦ Συμβουλίου τής Εὐρώπης νά υἱοθετήσουν τά παρακάτω μέτρα:
 - I. Τό πρόγραμμα τοῦ γενικοῦ συστήματος σπουδῶν ὀφείλει νά ἐμπεριέχει συγκεκριμένη καί ἀντικειμενική πληροφόρηση (ἐνημέρωση) γιά τίς μεγάλες θρησκείες καί τίς βασικές τους παραλλαγές, μέ βάση τήν συγκριτική μελέτη τών θρησκειῶν τήν ἠθική καί τά προσωπικά καί κοινωνικά δικαιώματα.
 - II. Μιά συμπληρωματική ἰσοδύναμη ἐνημέρωση πάνω στήν φύση καί τίς δραστηριότητες τών αίρέσεων καί τών νέων θρησκευτικῶν κινήσεων θά ὀφείλε νά διαδοθεῖ στό πλατύ κοινό. Ἀνεξάρτητες ὀργανώσεις θά πρέπει νά δημιουργηθοῦν γιά νά συγκεντρώσουν καί νά διαδίδουν αὐτές τίς πληροφορίες.
 - III. Πρέπει νά υἱοθετηθῇ μιᾶ εἰδική νομοθεσία ἐφ' ὅσον δέν ὑπάρχει ἤδη, σύμφωνα μέ τό νομικό πρόσωπο τών αίρέσεων καί τών νέων θρησκευτικῶν κινήσεων, πού εἶναι δηλωμένες, καθώς ἐπίσης καί γιά ὅλες τίς ὑποομάδες πού ἔχουν προέλθει ἀπό τήν ἀρχική αίρεση.

IV. Μέ στόχο τήν προστασία τῶν ἀνηλίκων καί γιά νά προληφθοῦν οἱ περιπτώσεις ἀπαγωγῆς ἢ μεταφορᾶς στό ἐξωτερικό, τά κράτη μέλη τά ὁποῖα δέν τό ἔχουν ἤδη πράξει, ὀφείλουν νά προσυπογράψουν τήν Εὐρωπαϊκή Σύμβαση γιά τήν ἀναγνώριση καί τήν ὑλοποίηση τῶν ἀποφάσεων μέ θέμα τήν προστασία τῶν παιδιῶν καθώς καί τήν ἀποκατάσταση τῆς προστασίας τῶν παιδιῶν, καί νά υἱοθετήσουν μιᾶ νομοθεσία πού νά ἐπιτρέπει νά τῆς δοθεῖ ὑπόσταση.

V. Ἡ ὑφιστάμενη νομοθεσία πού ἀφορᾷ στήν προστασία τῶν παιδιῶν ὀφείλει νά ἐφαρμόζεται μέ μεγαλύτερη ἀυστηρότητα. Ἐπί πλέον, τά μέλη μιᾶς αἰρέσεως ὀφείλουν νά ἐνημερωθοῦν ὅτι ἔχουν τό δικαίωμα νά τήν ἐγκαταλείψουν.

VI. Τά ἄτομα πού ἀπασχολοῦνται ἐπαγγελματικά ἀπό τίς αἰρέσεις ὀφείλουν νά δηλωθοῦν στούς ἀσφαλιστικούς ὀργανισμούς πού τούς ἐξασφαλίζουν τήν ἀσφαλιστική κάλυψη. Αὕτη ἡ ἀσφαλιστική κάλυψη ὀφείλει νά ἔχει προβλεφθεῖ ἀκόμη καί γιά τά ἄτομα πού ἀποφασίζουν νά ἐγκαταλείψουν τήν αἵρεση».

Ἀπό τά δύο ὡς ἄνω σημαντικά κείμενα προκύπτει ὅτι, μέ προϋπόθεση τόν σεβασμό τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, εἶναι ἀνάγκη νά ληφθοῦν ἀπό τίς ἀρμόδιες Ἀρχές μέτρα γιά τήν προστασία τῶν πολιτῶν στίς περιπτώσεις ἐκεῖνες πού αἰρετικές καί παραθρησκευτικές ὁμάδες ἀσκοῦν παράνομη δραστηριότητα καί παραβιάζονται τά ἀνθρώπινα δικαιώματα.